

Representantforslag 171 S

(2010–2011)

fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Solveig Horne, Robert Eriksson, Gjermund Hagesæter og Åge Starheim

Dokument 8:171 S (2010–2011)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Per-Willy Amundsen, Solveig Horne, Robert Eriksson, Gjermund Hagesæter og Åge Starheim om å avgrense rett til kontantstøtte ut fra statsborgerskap

Til Stortinget

Bakgrunn

Den 1. august 1998 ble kontantstøtten innført for 1-årige barn. Den ble utvidet til 2-årige barn 1. januar 1999. Hensikten med ordningen var først og fremst, fra Fremskrittspartiets side, å likestille alle småbarnsforeldre med hensyn til overføring av offentlige midler til barnepass. Å gi foreldre valgfrihet mellom det å tilbringe tid hjemme sammen med barnet eller barna, eller å motta plass i barnehage med offentlig driftstilskudd, var også et viktig argument for kontantstøtten. Med delvis kontantstøtte, eller hvis barnet tilbringer mer enn 33 timer i barnehage pr. uke, bortfaller hele eller deler av denne støtten. Siden regjeringen Stoltenberg II overtok i 2005, har det utbetalte beløpet blitt kuttet til 3 303 kroner pr. måned og ikke blitt prisjustert siden.

Da kontantstøtten ble innført, mottok tre av fire 1- og 2-åringer slik støtte, men antallet mottakere av kontantstøtten har gått kraftig ned i takt med regjeringens nedprioritering av ordningen. En høy andel av dem som i dag mottar kontantstøtte, er foreldre med minoritetsbakgrunn, og begrunnelsen for å velge kontantstøtte fremfor barnehageplass, i noen minoritetsmiljøer, har vært å lære sin egen kultur og religion først (Aftenposten 7. november 2010).

Integrering

Forslagsstillerne mener det er et gode at foreldre som vil tilbringe tid med sine barn i de første leveårene, tilbys muligheten til dette. Selv om den økonomiske kostnaden med å være sammen med egne barn i de første årene for den enkelte familie kan være betydelig, er dette en mulighet samfunnet har ønsket å legge til rette for. Samtidig har resultatene av barnehageforliket som ble inngått i stortingsperioden 2001–2005 mellom Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, vist at antallet barn som går i barnehage, har økt. Fokuset på barns lek, læring og sosialisering kan være en viktig forklaringsgrunn til at noen allerede i barns andre leveår velger å benytte seg av retten til barnehageplass.

For noen foreldre er barnehage kanskje det beste både for dem selv og for deres barn, spesielt for foreldre med bakgrunn fra land utenfor Europa. Tilpassningen og deltakelse i det norske samfunnet er noe mange tilflyttede personer fra andre kontinenter finner utfordrende, men som gir muligheter for kvalifiserende tiltak som setter dem bedre i stand til å delta i arbeids- og samfunnsliv.

Spesielt for kvinner fra land med patriarkalske strukturer er det viktig at det offentlige legger forholdene til rette for en integreringsprosess som bidrar til å frigjøre kvinnene økonomisk, og der storsamfunnets forventning er at også kvinnene deltar på arbeidsmarkedet. Samtidig er det viktig at barna så tidlig som mulig gis mulighet til å ta del i aktiviteter utenfor husets fire vegger og er i interaksjon med andre barn.

I et slikt perspektiv fremstår kontantstøtte ikke som et godt virkemiddel for å fremme integrering. Kontantstøtten kan således ha motsatt effekt, dvs. ikke frigjørende, men hemmende for deres samfunnsdeltakelse og mulighetene til utdanning og til å få lønnet arbeid.

Forslagsstillerne er av den oppfatning at barnehager for barn i denne gruppen fremstår som effektiv integrering gjennom lek, læring, sosialisering, språktrening og samhandling. Kontantstøtten, der som regel mor er hjemme med barna, kan ha motsatt effekt.

Oppsummering

Forslagsstillerne vil understreke at kontantstøtten er en viktig ordning for familiers valgfrihet, og at det er viktig å fornye denne ordningen. Utfordringen knytter seg til at det å motta kontantstøtte ikke alltid er et fritt valg for kvinner fra enkelte minoritetsmiljøer, men at dette påtvinges dem som følge av disse miljøenes patriarkalske kultur og indre justis; dette samtidig med at kontantstøtten i seg selv kan virke integreringshemmende, og dermed undergraver barnehagens funksjon som integreringsarena for både barn og mødre.

Forslagsstillerne vil at samfunnet skal dra en grense for den videre bruken av denne kontantytelsen, for å styrke mulighetene for integrering og barnas muligheter til å fungere godt i det norske samfunnet. Etersom Norge gjennom EØS-avtalen er forpliktet til å tildele denne ytelsen til borgere fra land i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde som for norske statsborgere, velger forslagsstillerne derfor en slik avgrensning, som gjengitt i forslaget.

Forslagsstillerne peker på at innvandrere med bakgrunn fra land utenfor Europa (EU/EØS), USA og Australia er overrepresentert blant kontantstøtte-

mottakerne (jf. NOU 2010:7 Mangfold og mestring, s. 97). Når så kontantstøtten blir en del av innvandrersfamiliers samlede inntekter, og inntektene baserer seg på kontantytelser, fremstår tildelingen som integreringshemmende.

Forslagsstillerne mener dagens avgrensning av rett til kontantstøtte i for liten grad ivaretar interesse- ne til barn og kvinner fra enkelte minoritetsmiljøer. Det er blitt hevdet at slike ytelser fremstår som interessante i visse miljøer ved at denne ytelsen, i kombinasjon med andre ytelser, ikke motiverer til integrering, men snarere bidrar til segregering og manglende deltakelse i norsk arbeids- og samfunnsliv.

Forslagsstillerne mener at personer som har fått opphold i Norge, gjennom dette forslaget motiveres til egeninnsats når det gjelder sin egen integrering i samfunnet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme de nødvendige forslag for å forbeholde rett til kontantstøtte til norske statsborgere og borgere fra land i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

17. juni 2011